

Spis treści

Wstęp	7
-------------	---

Rozdział I

Prawo konstytucyjne i jego źródła

I. Podstawowe wiadomości o prawie konstytucyjnym	10
1. Pojęcie prawa konstytucyjnego i jego przedmiot	10
2. Miejsce prawa konstytucyjnego w systemie prawa	12
3. Pojęcie źródeł prawa konstytucyjnego	15
II. Konstytucja	18
1. Pojęcie konstytucji	18
2. Czynniki warunkujące powstanie i rozwój konstytucji	21
3. Cechy konstytucji	25
a) Najwyższa moc prawna konstytucji	25
Tryb uchwalania i zmiany konstytucji	26
Szczególna nazwa	30
Nadrzędność konstytucji w systemie prawa	30
b) Treść konstytucji	31
4. Normy konstytucji	32
5. Systematyka konstytucji	36
6. Gwarancje konstytucji	37
7. Stosowanie konstytucji	47
8. Wykładnia konstytucji	51
9. Funkcje konstytucji	52
a) Funkcja prawna	53
b) Funkcja integracyjna	54
c) Funkcja organizatorska	54
d) Funkcja programowa	54
e) Funkcja wychowawcza	55
III. Inne źródła prawa konstytucyjnego	56
1. Ustawa konstytucyjna	56
2. Ustawa organiczna	56
3. Ustawa	57
4. Rozporządzenie	65

5. Inne akty prawa wewnętrznego	69
6. Akty prawa międzynarodowego	70
7. Akty prawa ponadnarodowego	77
8. Prawo zwyczajowe	80
9. Prawo natury	83
10. Prawo religijne	84
11. Orzecznictwo sądowe, wykładnia prawa i „ogólne zasady prawa”	85

Rozdział II

Status jednostki w państwie

IV. Podstawowe prawa i wolności jednostki	92
1. Pojęcie podstawowych praw i wolności jednostki	92
2. Ważniejsze klasyfikacje praw jednostki	96
3. Geneza praw podstawowych	97
4. Koncepcje praw jednostki	99
a) Koncepcje prawnonaturalne	100
b) Koncepcja liberalna	100
c) Koncepcja praw jednostki w socjalnym państwie prawnym	101
d) Koncepcje chrześcijańskie	102
e) Koncepcja marksistowska	103
f) Uniwersalistyczne i indywidualistyczne ujęcie praw jednostki	104
5. Zakres obowiązywania praw podstawowych	105
a) Zakres podmiotowy	105
b) Granice praw podstawowych	106
c) Konflikty między prawami podstawowymi	108
d) Horyzontalne obowiązywanie praw podstawowych	109
6. Gwarancje praw podstawowych	110
7. Konstytucyjna regulacja praw podstawowych	111
8. Ochrona praw podstawowych	113
9. Prawa jednostki w prawie ponadnarodowym Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej	114
10. Prawa jednostki w prawie międzynarodowym i ich ochrona	115
a) Geneza ochrony praw jednostki w prawie międzynarodowym	115
b) Ochrona praw jednostki w systemie Narodów Zjednoczonych	116
c) Regionalny europejski system ochrony praw jednostki	119
V. Podstawowe obowiązki jednostki	122
1. Pojęcie podstawowych obowiązków jednostki	122
a) Pojęcie obowiązku prawnego jednostki	122
b) Pojęcie podstawowych obowiązków prawnych jednostki	123
c) Obowiązki obywatela i obowiązki człowieka	125

d) Obowiązki polityczne i społeczne	126
2. Ewolucja prawnego ujęcia obowiązków	126
3. Konstytucyjna regulacja podstawowych obowiązków jednostki	129
VI. Obywatelstwo	131
1. Pojęcie obywatelstwa	131
2. Prawna regulacja instytucji obywatelstwa	134
a) Sposoby nabycia obywatelstwa	135
b) Utrata obywatelstwa	136
c) Zasada wyłączności obywatelstwa	138

Rozdział III

Państwo i jego organy

VII. Suweren	142
1. Pojęcie suwerenności i suwerena	142
2. Monarcha	148
3. Lud	148
4. Naród	149
5. Lud pracujący	150
VIII. Formy realizacji zwierzchnictwa	151
1. Demokracja bezpośrednia i jej instytucje	151
a) Zgromadzenie ludowe	153
b) Inicjatywa ludowa	153
c) Referendum	154
d) Konsultacja ludowa	156
e) Metody demokratycznego podejmowania decyzji	157
Losowanie	157
Głosowanie	157
2. Demokracja przedstawicielska	160
a) Pojęcie reprezentacji	160
b) Partie polityczne	162
Pojęcie partii politycznej i systemu partyjnego	163
Funkcje partii politycznych	167
Geneza partii politycznych	169
Prawna regulacja działalności partii politycznych	169
c) Grupy (związki) interesów	172
d) Prawo wyborcze	173
Pojęcie prawa wyborczego	173
Funkcje wyborów	173
Podstawowe zasady prawa wyborczego	173
Pojęcie systemu wyborczego i rodzaje systemów wyborczych	183

Weryfikacja wyborów	188
e) Status przedstawiciela	189
Mandat przedstawicielski	189
Prawa i obowiązki przedstawiciela	191
f) Uzupełnianie składu organów przedstawicielskich podczas kadencji	193
IX. System organów państwowych	194
1. Ogólne wiadomości o organach państwowych	194
2. Pojęcie systemu organów państwowych	196
3. Zasada podziału władzy państwowej	197
a) Koncepcja podziału władzy i czynniki kształtujące jej realizację	197
b) Władza prawodawcza	203
Funkcje parlamentu	203
Struktura parlamentów	209
Organizacja i funkcjonowanie parlamentów	211
c) Władza wykonawcza	213
d) Władza sądownicza	221
e) Systemy rządów	224
4. Zasada jedności władzy państwowej	227
X. Formy państwa	228
1. Pojęcie formy państwa	228
2. Klasyfikacje form państwa	228
Aneks	235
Wykaz literatury uzupełniającej	238